

Puolustusvoimien ympäristöstrategia 2025–2036

Kuva: Pauli Vine / Puolustusvoimat

Kuva: Niro Lensu / Puolustusvoimat

Sisällys

1	Johdanto	3
2	Puolustusvoimien ympäristönsuojeluun vaikuttavat ulkoiset tekijät	4
3	Puolustusvoimien ympäristöpolitiikka.....	6
4	Tavoitteet ja toimenpiteet	7
4.1	Edellisen strategian toteuma.....	7
4.2	Tavoitteet 2036.....	8
4.3	Toimenpiteet.....	9
4.3.1	Ympäristövastuullisuus ja kestävyys tukevat Puolustusvoimien suorituskyyä	9
4.3.2	Ympäristöriskien hallinta on ennakoivaa, tehokasta ja systemaattista	10
4.3.3	Kansallinen ja kansainvälinen ympäristöyhteistyö on laadukasta.	12
5	Toimeenpano.....	13

1 Johdanto

Puolustusvoimien ympäristövastuullisuuden sisällyttäminen kiinteästi kaikkeen toimintaan on entistään tärkeämpää nykyisessä maailmantilanteessa, jossa sekä kiristynyt turvallisuustilanne että huolestuttavasti etenevä ympäristökriisi luovat Puolustusvoimien toiminnalle ja sen suunnittelulle painetta.

Valtioneuvoston puolustusselonteon mukaan ympäristövastuullisuus sisältyy kaikkeen Puolustusvoimien toimintaan: puolustushallinnossa edistetään oman toiminnan osalta hiilineutraalisuustavoitteita ja otetaan huomioon ilmastonmuutokseen sopeutumisen tarpeet sekä energiasiirtymä toiminnan suunnittelussa ja suorituskkyjen rakentamisessa. Edellä mainitut toteutetaan puolustuskyyvystä tinkimättä. Ilmastonmuutos on mainittu yhtenä Suomen puolustuksen toimintaympäristöön vaikuttavana tekijänä.

Ympäristökriisi ja turvallisuustilanne linkittyvät vahvasti toisiinsa, eikä niiden hallintaa voi toteuttaa toisistaan täysin erillisinä. Esimerkiksi ilmastonmuutos voi heikentää elinoloja ja kärjistää olemassa olevia geopolittisia jännitteitä. Muutokset ympäristössä ja välillisesti yhteiskunnassa edellyttävät Puolustusvoimilta kykyä ennakoida ja sopeutua. Tavoitteena on edistää ympäristövastuullisuutta siten, että se tukee puolustuskyykyä.

Voimakkaasti kansainvälistynyt toiminta leimaa vahvasti myös ympäristönsuojelun toimintakenttää. Kansainvälistyminen korostaa ympäristöohjeistuksen ja yhteisten toimintamallien merkittävyyttä.

Ensimmäinen Puolustusvoimien ympäristönsuojelun strategia julkaistiin vuonna

2011 (Puolustusvoimien ympäristönsuojelun suunnitelma vuosille 2012–2025). Tämä päivitetty ympäristönsuojelun strategia on kolmas päivitys ja koskee vuosia 2025–2036. Tavoitevuodet vastaavat Puolustusvoimien strategisen suunnittelun aikajaksoa. Strategiassa on määritetty Puolustusvoimien ympäristönsuojelun tavoitteet sekä keinot tavoitteiden saavuttamiseksi. Ympäristöstrategia ja sen tavoitteet ovat myös osa ISO14001 -standardiin perustuvaa Puolustusvoimien ympäristöjärjestelmää.

Puolustusvoimien ympäristönsuojelualan tehtävänä on huolehtia ympäristövelvoitteiden täyttymisestä. Ympäristönsuojeluun kuuluu melunhallinta, maaperän ja pohjavesiriskien hallinta, ilma- ja vesiympäristön riskien hallinta, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen sekä ilmastonmuutoksen hillintätoimenpiteiden suunnittelu. Ympäristönsuojelulla on merkittävä rooli jätehuollon kehittämisessä, kemikaaliturvallisuudessa, kestävässä kehityksessä, ilmastonmuutokseen ja energiamurrokseen sopeutumisessa sekä hankinnoissa ja materiaalin elinkaaren hallinnassa.

Ympäristönsuojelu on Puolustusvoimissa paitsi asiantuntijoiden ja organisaatioiden vastuulla, myös jokaisen yksittäisen henkilön asia.

2 Puolustusvoimien ympäristönsuojeluun vaikuttavat ulkoiset tekijät

Edellisen ympäristöstrategian julkaisun aikaan elettiin syvällä koronavaiheissa. Sittenkin koronavaihe on väistynyt, ja huomio on kääntynyt kiristyneeseen turvallisuustilanteeseen. Venäjä aloitti hyökkäyssodan Ukrainassa 24.2.2022, minkä seurauksena Suomi liittyi Natoon 4.4.2023. Nato-jäsenyys ja DCA-sopimus Yhdysvaltojen kanssa ovat merkkipaaluja kohti voimakkaasti kansainvälistyvää maanpuolustuksen toimintakenttää. Kiristynyt turvallisuustilanne ja lisääntynyt kansainvälisyys lisäävät jonkin verran toiminnan volyymiä kotimaassa ja huolellisen ympäristöohjeistuksen merkittävyys korostuu. Kansainvälisyys merkitsee myös yhteisiä pelisääntöjä ja yhdessä sovittuihin ympäristönsuojelun toimintamalleihin sitoutumista. Tällaisia ovat esimerkiksi Naton standardit.

Nato on tunnistanut tarpeen tehdä yhteistyötä ympäristön turvaamiseksi ja ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Ilmastomuutos on lisäksi tunnistettu uhkia voimistavaksi tekijäksi. Vuonna 2021 Nato julkaisi ilmastoturvallisuusohjelman (Climate Change and Security Action Plan) ja julkaisee vuosittain raportin toteutuneista toimenpiteistä (Report on Progress Achieved in the Implementation of NATO's Climate Change and Security Action Plan). Lisäksi Nato päivittää vuosittain ilmastomuutoksen vaikutusarvioinnin (Climate Change and Security Impact Assessment Report).

Kiihtyvä ympäristökriisi lisää painetta muun muassa päästövähennyksiin ja luonnonsuojeluun. EU:n ympäristöä, kiertotaloutta, päästövähennyksiä sekä energiasäilytystä koskevat tavoitteet vaikuttavat suoraan ja välillisesti Puolustusvoimien toimintaan. Luontokadon pysäyttämistä koskevat linjaukset, kuten ennallistamis-

asetus ja muut suojelutavoitteet, on tarpeen huomioida strategiakaudella. Muita huomioitavia EU-säädöshankkeita ovat maaperädirektiivi, kemikaalisäädösten muutokset sekä mahdollisesti tiukkenevat vaarallisten aineiden terveys- ja ympäristöraja-arvojen tiukentuminen. Kaikkien edellä mainittujen ulkoisten vaikutusten hallitseminen edellyttää ennakointikykyä. Puolustusvoimat saattaa tarvita joitakin poikkeuksia ympäristönsuojelusäädöksiin, muun muassa tietoturvallisuuteen ja valmiuden kohottamiseen liittyen, mikä edellyttää aktiivista osallistumista kansaliseen säädösvalmisteluun. Maanpuolustus ei kuitenkaan ole vapautus kaikesta ympäristönsuojelusta, vaan Puolustusvoimilla on vastuullisena valtiollisena toimijana velvollisuus ja tahto tehdä oma osansa ympäristökriisin hillinnässä.

Ilmastomuutosta ei voida täysin pysäyttää hillintätoimista huolimatta, joten muuttuvaan ilmastoon sopeutuminen on vähintään yhtä tärkeää.

Ilmastomuutoksen hillintätoimien seurauksena elämme keskellä energiasäilytystä. Energiasäilytyksessä mukana pysyminen on keskeisen tärkeää puolustuskäytön turvaamiseksi tulevaisuudessa. Kyseessä ei ole tulevaisuuden muutos, johon pitää valmistautua strategisella tasolla, vaan tapahtumaketju, johon pitää jo nyt käytännön tasolla integroitua. Energiasäilytymään vaikuttaa vahvasti poliittiset päätökset ja taloustilanne, minkä seurauksena kehityksen intensiteetti ja suunta voivat vaihdella. Puolustusvoimien intressinä on kyetä käyttämään saatavilla olevia energiamuotoja kaikissa tilanteissa.

Teknologian ja digitalisaation kehittyminen ovat vahvasti vaikuttavia tekijöitä

turvallisuusympäristön muutoksessa ja energiamurroksessa ja ympäristökriisin hillinnässä. Osittain nämä tuovat keinoja ja työkaluja, osittain uusia haasteita (esimerkiksi kyberuhat).

Väestön hakeutuminen kasvukeskuksiin ja niiden laajeneminen voivat aiheuttaa painetta kaavoittaa asuinalueita lähemmäs Puolustusvoimien käytössä olevia alueita sellaisissa paikoissa, missä Puolustusvoimien alueet ovat alun perin olleet etäällä kaupunkien asuinalueista. Tämä saattaa aiheuttaa haasteita erityisesti melunhallinnassa ja painetta pohjavesialueiden hyödyntämiselle talousvesikäyttöön.

Kuva: Lovine Kabir / Puolustusvoimat

3 Puolustusvoimien ympäristöpolitiikka

Puolustusvoimien arvoihin kuuluu vastuullisuus, mihin perustuen Puolustusvoimien kaikki toiminta on myös ympäristövastuullista puolustuskyvystä tinkimättä. Ympäristövastuullisuutta on lainsäädännön noudattaminen, tietoisuus toimintojen ympäristövaikutuksista, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisy ja minimointi sekä ympäristönsuojelun jatkuva parantaminen. Puolustusvoimat sitoutuu toimintansa myös Naton standardeihin ja periaatteisiin.

Ympäristövastuullisuus huomioidaan kaikissa toiminnan ja sen suunnittelun vaiheissa niin normaali- kuin poikkeusoloissa. Keskeisiä osa-alueita ovat energiatehokkuus ja energiankulutuksen vähentäminen, ympäristön kemikalisoitumisen vähentäminen, kestävä kehitys ja kiertotalouden edistäminen, luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen, ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristöriskien minimointi sekä teknologian ja digitalisaation työkalujen hyödyntäminen. Selkeällä ympäristövastuullisuuden suunnittelulla, ohjeistuksella ja toimintamalleilla vähennetään toiminnan haitallisia ympäristövaikutuksia sekä varmistetaan tehokas ja oikea-aikainen reagointi poikkeuksellisissa tilanteissa, esimerkiksi onnettomuuden tai laiterikon sattuessa. Tämän lisäksi Puolustusvoimat selvittää ennakoivasti toimintansa ympäristövaikutuksia, arvioi riskejä ja toteuttaa riskienhallintatoimenpiteitä sekä kehittää ympäristötekniisiä ratkaisuja ja kestäviä toimintatapoja.

Ympäristövastuullisuuden kehittämisessä keskeisessä asemassa on aktiivinen yhteistyö eri sidosryhmien kanssa. Esimerkiksi hyvän viranomaisyhteistyön tavoitteena on löytää ratkaisuja, jotka mahdollistavat Puolustusvoimille laadukkaat toimintamahdollisuudet, mutta samalla huomioivat myös muun yhteiskunnan tarpeet.

Kansalaisten tuki on maanpuolustuksen kannalta keskeinen tekijä. Hyvät vuorovaikutteiset suhteet ympäröivään yhteiskuntaan ja erityisesti Puolustusvoimien hallinnoimien alueiden naapureihin luovat edellytyksiä toimintamahdollisuuksien turvaamiselle. Ympäristönsuojeluasioissa pohja luottamukselle rakennetaan suunnitelmallisella ja huolellisella toiminnalla.

Puolustusvoimat huomioi ympäristövastuullisuuden myös kansainvälisessä toiminnassa. Suomen voimakkaasti kansainvälistyneessä toimintaympäristössä ylläpidetään laadukasta ympäristönsuojelun tasoa ja panostetaan muun muassa ulkomaisten joukkojen ohjeistamiseen ja tukemiseen ympäristönsuojeluasioissa. Sotilaallisessa kriisinhallinnassa ja kansainvälisessä avun antamisessa Puolustusvoimat pyrkii yhtä hyvään ympäristönsuojelun tasoon kuin kotimaassa ja kunnioittaa kohdemaan lainsäädännön periaatteita. Lisäksi Puolustusvoimat kunnioittaa kansainvälisiä sopimuksia ympäristön suojelemiseksi aseellisen konfliktin aikana.

Puolustuskyvyn ylläpito ennaltaehkäisee konfliktien syntymistä ja siten puolestaan suojaa ihmisten terveyttä, luontoa ja ympäristöä kokonaisuutena. Ympäristövastuullisella toiminnalla varmistetaan omalta osaltaan Puolustusvoimille riittävät toimintaedellytykset.

4 Tavoitteet ja toimenpiteet

4.1 Edellisen strategian toteuma

Edellisessä ympäristöstrategiassa oli määritelty tavoitetilä vuodelle 2032 ja keinot (25 kpl) vuosille 2021–2032. Kolme tavoitetta kuvastivat Puolustusvoimien ympäristönsuojelun toimintaperiaatteita, joita on kuitenkin tarpeen kehittää jatkuvasti. Erillisessä toimeenpanosuunnitelmassa oli esitetty yksityiskohtaisemmat toimenpiteet (88 kpl), jotka oli jaettu lyhyelle (2021–2024), keskipitkälle (2025–2028) ja pitkälle (2029–2032) aikavälille. Lyhyen aikavälin toimenpiteitä on jo toteutettu, mutta osa on vielä kesken.

Toteutuneita toimenpiteitä ovat muun muassa ympäristöjärjestelmän käyttöönotto, ympäristövastuun normin päivittäminen, ympäristövastuun koulutusmateriaalin laatiminen, ampumatarvikkeiden haitta-ainesisällön ja melupäästöjen selvittäminen ja melualueiden päivittäminen raskaiden aseiden ja räjäytysten melutasoista annetun asetuksen (903/2017) mukaisesti. Lisäksi on kehitetty ympäristönsuojelun toimintamalleja (esimerkiksi pilaantuneiden alueiden hallinta ja ampumaratojen ympäristönsuojelurakenteiden ylläpito) ja haettu toiminnoille tarvittavia ympäristölupia. On myös kehitetty omaa osaamista sekä yhteistyötä kansallisesti ja kansainvälisesti. Toteutuneita toimenpiteitä kuvaillaan tarkemmin vuosittain Puolustusvoimien ympäristöraportissa.

Kuva: Vilho Oinonen / Puolustusvoimat

4.2 Tavoitteet 2036

Ympäristövastuullisuus ja kestävyys tukevat Puolustusvoimien suorituskyyä.

Ympäristökriisin ja heikentyneen turvallisuustilanteen aiheuttaessa entistä enemmän painetta Puolustusvoimille, on aiempaa tärkeämpää kyetä yhteensovittamaan pyrkimykset ympäristön ja maanpuolustuksen hyväksi. Tätä tukevat muun muassa ympäristöjärjestelmä, strateginen suunnittelu, koulutus ja viestintä. Edistämällä ekologisesti kestäviä hankintoja varmistetaan Puolustusvoimien suorituskyyt, huoltovarmuus ja yhteensopivuus muun vihreässä siirtymässä etenevän yhteiskunnan kanssa myös tulevaisuudessa.

Ympäristöriskien hallinta on ennakoivaa, tehokasta ja systemaattista.

Puolustusvoimat tuntee hyvin oman toimintansa ympäristövaikutukset ja tekee jatkuvaa työtä ympäristöriskien hallitsemiseksi ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi ympäristön kannalta parhaalla käyttökelpoisella tavalla. Työtä toteutetaan ennakoivasti panostamalla tutkimus- ja kehitystoimintaan, huolehtimalla resurssien järkevästä ja laadukkaasta käytöstä sekä hyödyntämällä digitalisaation mahdollisuuksia.

Kansallinen ja kansainvälinen ympäristöyhteistyö on laadukasta.

Puolustusvoimat on aktiivinen toimija lainsäädäntöä ja ympäristönsuojelun kansallisia käytäntöjä kehitettäessä. Kansallista yhteistyötä tehdään kumppaneiden, puolustusteollisuuden ja viranomaisten kanssa kokonaisturvallisuus ja -maanpuolustus huomioiden. Kansainvälisessä yhteistyössä Puolustusvoimat jakaa omaa huippuosaamistaan ja saa tietoa tutkimuksista ja parhaista käytänteistä muilta. EU-, Pohjoismaat- ja Nato-yhteistyössä (sekä muussa kahden- ja monenvälisessä yhteistyössä) on mahdollista edistää yhteisiä asioita, harmonisoida toimintatapoja ja tuoda omia kriittisiä tarpeitamme esille. Myös monikansallisissa harjoituksissa ja operaatioissa Puolustusvoimat toteuttaa korkeatasoista ympäristöasioiden hallintaa ja yhteistyötä.

Seuraavassa luvussa näille kolmelle tavoitteelle on esitetty toimenpiteet ja keskeisimpiä tehtäviä. Tehtäviä kuvataan tarkemmin toimenpidesuunnitelmassa, jossa niille määritellään aikataulu jaettuna lyhyelle, keskipitkälle ja pitkälle aikavälille, vastuutaho ja toteutuksen seurannan mittari.

4.3 Toimenpiteet

4.3.1 Ympäristövastuullisuus ja kestävyys tukevat Puolustusvoimien suorituskyyä.

4.3.1.1 Kehitetään ympäristöjärjestelmää.

- Vakiinnutetaan ympäristöjohtamisen prosessit kaikilla organisaatiotasolla.
- Laaditaan ohjelma ympäristönsuojelun tutkimukselle ja kehittämiselle.

4.3.1.2 Kehitetään ekologisen kestävyuden huomioimista hankkeissa, hankinnoissa ja elinkaaren hallinnassa.

- Kehitetään ekologisesti kestäviä hankintoja sekä jalkautetaan sen mukainen toimintamalli.
- Kehitetään ympäristönäkökohtien huomioimista hankkeissa.
- Selvitetään kiertotalouden keinojen hyödyntämisen nykytilanne ja laaditaan suunnitelma sen kehittämiseksi.

4.3.1.3 Kehitetään ympäristötiedon hallintaa järjestelmällisemmäksi ja tarkoituksenmukaisemmaksi.

- Kehitetään päästölaskentaa.
- Kehitetään käytönseurantaa ja ympäristötarkkailua.
- Kehitetään ympäristövahinkojen tilannekuvan hallintaa.

4.3.1.4 Kehitetään ympäristöasiantuntijuutta sekä yleistä ympäristötietoutta Puolustusvoimissa.

- Tarkastellaan ympäristönsuojelun prosessit ja resurssit kehittämistarpeiden tunnistamiseksi.
- Lisätään ympäristövastuun opetusta henkilöstökoulutuksessa.
- Kehitetään puolustushaarayhteisyyttä ympäristöasioissa.

4.3.1.5 Kehitetään ympäristövastuullisuutta harjoituksissa ja monikansallisessa toiminnassa.

- Kehitetään ympäristötietoa helpommin käytettäväksi ja selkeämmäksi.
- Ympäristönsuojelua kehitetään harjoituksissa.
- Jalkautetaan Naton ympäristöstandardit ja muut kansainväliset ohjeistukset käytäntöön.
- Selkiytetään ja vakiinnutetaan monikansallisessa toiminnassa ympäristönsuojelun roolit ja vastuut.
- Tarkennetaan ympäristöohjeistusta liittolaisten joukkojen käyttöön.

4.3.1.6 Kehitetään poikkeusolojen ympäristönsuojelun suunnittelua.

- Kehitetään ympäristönsuojelun tukea ja ohjeistusta poikkeusolojen suunnitelmissa ja osallistutaan ympäristönsuojelulainsäädännön kehittämiseen niin, että se tukee valmiuden kohottamista. Poikkeusolojen ympäristönsuojelun kehittämisen toimenpiteiden etenemisestä ei raportoida julkisesti.

4.3.2 Ympäristöriskien hallinta on ennakoivaa, tehokasta ja systemaattista.

4.3.2.1 Kehitetään ja toteutetaan ilmastovastuullisuus- ja energiatehokkuustoimenpiteitä.

- Päivitetään energia- ja ilmasto-ohjelma 2026 ja toteutetaan sen mukaisia toimenpidelinjauksia.
- Kehitetään energiajohtamista.

4.3.2.2 Jatketaan ampumatoiminnan ympäristövaikutusten selvittämistä ja hallintaa.

- Ylläpidetään tietoa ampumatarvikkeiden haitta-aineista ja kehitetään sen käyttöä.
- Jatketaan ja kehitetään ampumatominnan yhteydessä vapautuvien haitta-aineiden ympäristövaikutusten selvittämistä.

4.3.2.3 Toteutetaan maaperän ja vesien suojelua parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja parhaiden käytäntöjen periaatteiden mukaiseksi.

- Kunnostetaan ampumaratojen vesienhallintarakenteita.
- Toteutetaan ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristönsuojelun toimenpiteitä kokonaiskehittämissuunnitelman mukaisesti.
- Kehitetään polttotaistelu-, suojelukoulutus- ja pelastusharjoituspaikkojen ympäristönsuojelua.
- Kehitetään pilaantuneiden alueiden riskinarviointia ja -luokitusta.

4.3.2.4 Kehitetään pilaantuneiden maiden kunnostusmenetelmiä.

- Kehitetään räjähdysainepitoisten maiden kunnostamismenetelmiä. Hyödynnetään kansainvälistä yhteistyötä.
- Osallistutaan kansalliseen ja kv-yhteistyöhön PFAS-yhdisteillä pilaantuneiden alueiden kustannustehokkaiden kunnostusmenetelmien kehittämiseksi.

4.3.2.5 Ylläpidetään toimintamallia luontoarvojen huomioimiseksi Puolustusvoimien hallinnassa olevilla alueilla.

- Tarkennetaan tietoa alueiden merkittävistä luontoarvoista.
- Tarkennetaan arviointia Puolustusvoimien toiminnan vaikutuksista luontoarvoihin.

4.3.2.6 Parannetaan kemikaalien hallinnassa ympäristönsuojelun vaatimusten huomioimista.

- Selvitetään ympäristölle haitallisten kemikaalien esiintyminen Puolustusvoimien järjestelmissä.
- Kehitetään kemikaalivarastojen ja käyttökohteiden ympäristöriskien hallintaa.

4.3.2.7 Selvitetään merellisten toimintojen ympäristövaikutukset ja kehitetään niiden hallintaa.

- Selvitetään vedenalaisten räjäytysten ympäristövaikutukset.
- Selvitetään vedenalaisen melun ympäristövaikutuksia.
- Jatketaan merellä tapahtuvan harjoitustoiminnan ympäristövaikutusten selvittämistä.
- Huomioidaan ympäristönsuojelu satamatoimintojen kehittämisessä.

4.3.2.8 Parannetaan sotilasilmailun ja sitä tukevien toimintojen ympäristövaikutusten hallintaa.

- Selvitetään F35-hankkeen vaikutukset melualueisiin ja muut mahdolliset ympäristövaikutukset.
- Kehitetään lentotukikohtien asematasojen hulevesien hallintaa muun rakentamisen ja uusimisen yhteydessä.

4.3.2.9 Vähennetään jätteen määrää ja haitallisuutta ja tehostetaan lajittelua.

- Kehitetään jätehuollon toimintamallia.
- Kehitetään harjoitusten jätehuoltoa.
- Vähennetään maastoruokahävikkiä.

4.3.2.10 Kehitetään varastointia ja kunnossapitoa ympäristön kannalta paremmaksi.

- Kehitetään räjähdesarastojen ja tuotantolaitosten ympäristöriskinarviointia.
- Toteutetaan ajoneuvojen ja kaluston pesupaikkoja varuskunnissa ja ampuma- ja harjoitusalueilla.

4.3.3 Kansallinen ja kansainvälinen ympäristöyhteistyö on laadukasta.**Kehitetään yhteiskuntasuhteiden hallintaa suunnitelmallisemmaksi.**

- Ampuma- ja lentomeluun liittyvien palautteiden vastaanottoa, reagointia ja tilastointia kehitetään järjestelmälliseksi ja yhtenäiseksi.

Aktivoidaan ympäristöviestintää.

- Kehitetään ympäristöviestinnän suunnittelua.
- Viestitään sisäisesti ympäristöasioista.

Kehitetään kansainvälistä yhteistyötä.

- Lisätään suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta ympäristönsuojelun kv-yhteistyöhön ja jaetaan osallistumisvastuita.

5 Toimeenpano

Ympäristöstrategiaa toteutetaan ja seurataan osana Puolustusvoimien ympäristöjärjestelmää sekä toiminnan ja resurssien suunnittelun ja seurannan (TRSS) prosessia. Tarkemmin yksilöidyt tehtävät, vastuut ja aikataulut määritetään erillisessä toimeenpanosuunnitelmassa. Ympäristöstrategian mukaisten tavoitteiden toteutumista raportoidaan TRSS-prosessissa sekä Puolustusvoimien ympäristöraportissa.

Strategia ja sen toimeenpanosuunnitelma päivitetään Puolustusvoimien ympäristöjärjestelmän mukaisesti neljän vuoden välein.

Kuva: Puolustusvoimat

Puolustusvoimat
puolustusvoimat.fi